

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 20541/2023
21.02.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Димитрије Вукомановић, адвокат из ..., против тужених Републике Србије – Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, коју заступа Државно правобранилаштво – Одељење у Пожаревцу, и Стечајне масе ДП „Воћепродукт“ Пожаревац у стечају, чији је пуномоћник Александар Мајкић, адвокат из ..., ради утврђења права својине, одлучујући о ревизији тужене Републике Србије – Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 405/23 од 22.02.2023. године исправљене решењем истог суда Гж 405/23 од 10.05.2023. године, у седници одржаној 21.02.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као, неоснована, ревизија тужене Републике Србије – Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 405/23 од 22.02.2023. године, исправљеном решењем истог суда Гж 405/23 од 10.05.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожаревцу П 799/22 од 26.10.2022. године, ставом изреке, одбијено је проширење тужбе на тужену Стечајна маса ДП „Воћепродукт“ Пожаревац – у стечају. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован приговор непостојања стварне надлежности тог суда за поступање у овој правној ствари. Ставом трећим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев којим је тражено да се утврди према туженима да је тужилац по основу одржаја власник са целином кат. парцеле, њива четврте класе, површине 10767 м², уписане у Листу непокретности ... КО ..., код Службе за катастар непокретности ..., у мерама и границама ближе описаним у том ставу изреке, у свему према скици налаза вештака геодетске струке Драгана Благојевића, инжењера геодезије, од 06.10.2021. године, што би тужени били дужни да признају. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженој Републици Србији – Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде из Београда исплати (услед очигледне омашке у писању пропуштено да се наведе на име трошкова парничног

поступка) износ од 60.000,00 динара, са законском затезном каматом у случају доцње почев од извршности одлуке до исплате. Ставом петим изреке, обавезан је тужилац да туженој Стечајној маси ДП „Воћепродукт“ Пожаревац - у стечају на име трошкова парничног поступка исплати износ од 79.500,00 динара, са законском затезном каматом у случају доцње почев од извршности одлуке до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 405/23 од 22.02.2023. године, исправљеном решењем истог суда Гж 405/23 од 10.05.2023. године, ставом првим изреке, укинута су решења садржана у ставовима првом и другом изреке првостепене пресуде. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставовима трећем, четвртном и петом изреке, тако што је: 1) усвојен тужбени захтев и утврђено према туженима да је тужилац по основу одржаја власник са целином кат. парцеле, њива четврте класе, површине 10767 м², уписане у Листу непокретности ... КО ..., код Службе за катастар непокретности ... у мерама и границама ближе описаним у том ставу изреке, у свему према скици налаза вештака геодетске струке Драгана Благојевића, инжењера геодезије, од 06.10.2021. године, што су тужени дужни да признају; 2) обавезани су тужени да тужиоцу на име трошкова парничног поступка солидарно исплате износ од 251.700,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена Република Србија – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је дао одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду на основу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23), Врховни суд је оценио да је ревизија дозвољена, али да није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревизија се у смислу члана 407. став 1. тачка 1. и 2. ЗПП не може изјавити због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. тог закона.

Према утврђеном чињеничном стању, предметна кат. парцела ... „...“ (њива четврте класе, површине 5949 м² и њива пете класе површине 4818 м²), пољопривредно земљиште, уписана је у Листу непокретности ... КО ... на тужене: Република Србија, државна својина 1/1 и Друштвено предузеће „Воћепродукт“ Пожаревац - у стечају као корисника. Иза Предузећа „Воћепродукт“ Пожаревац, које је отишло у стечај, преостала је стечајна маса (на коју се тужба и односи). Ова парцела је враћена ББ у поступку реституције одузете имовине на основу правноснажног решења надлежног органа ИСу. 02-46-93/91 о враћању донетог по Закону о начину и условима права и враћању земљишта које је прешло у друштвену својину на основу пољопривредног земљишног фонда и конфискацијом због неизвршених обавеза из обавезног откупа пољопривредних производа (што није било спорно међу странкама), које решење није спроведено у јавној евиденцији СКН - КО Тужилац је предметну парцелу, у површини од 10767 м², купио од ББ на основу уговора (означен као уговор о поклону) закљученог 01.06.1998. године (овереног код Општинског суда у

Пожаревцу истог дана, под Ов .../...). Из страначког исказа тужиоца, којем је првостепени суд поклонио веру, утврђено је да је у државини предметне парцеле од 01.06.1998. године, када је закључен и оверен уговор са ББ, коју је од раније обрађивао њен рођак. Тужилац није извршио пренос права својине по напред наведеном уговору. Вештачењем преко вештака геодетске струке (са скицом вештачења), на основу извршеног увиђаја на лицу места и прибављања података од СКН КО ..., утврђено је да ранија кат. парцела .../... одговара садашњој кат. парцели ... КО ... и мере и границе које тужилац држи.

Првостепени суд није дозволио проширење тужбе на тужену Стечајну масу ДП „Воћепродукт“ Пожаревац - у стечају (став први изреке), с позивом на члан 205. став 2. ЗПП, јер се одмах по пријему тужбе овај тужени противио таквом проширењу при којем ставу је остао до краја поступка, а о чему до сада није правноснажно одлучено. Ставом другим изреке, одбио је као неоснован приговор непостојања стварне ненадлежности тог суда за поступање у овој правној ствари, налазећи да суд јесте стварно надлежан да поступа по овој правној ствари, с позивом на чланове 22. став 2. и 25. став 1. тачка 1. Закона о уређењу судова. Код изнетог, ставом трећим изреке, одбио је, као неоснован, тужбени захтев тужиоца због непотпуне пасивне легитимације на страни тужених, јер тужбом као тужени није обухваћена Стечајна маса ДП „Воћепродукт“ Пожаревац-у стечају, која је уписана као корисник парцеле, а која је са туженом Републиком Србијом као власником јединствени и нужни супарничар.

Другостепеном одлуком, ставом првим изреке, укинута су решења садржана у ставовима првом и другом изреке првостепене пресуде, на основу члана 391. став 2. у вези са чланом 402 ЗПП. Ово стога што је о проширењу тужбе (на друготуженог) правноснажно одлучено током поступка решењем првостепеног суда П 1404/19 од 18.02.2020. године којим је дозвољено преиначење тужбе у односу на тужену Стечајну масу ДП „Воћепродукт“ Пожаревац - у стечају (учињено на рочишту од 22.01.2019. године). Одлуком Апелационог суда у Крагујевцу Гж 723/22 од 10.05.2022. године укинута је само првостепена пресуда (којом је претходни пут одбијен тужбени захтев у овој правној ствари), али не и решење П 1404/19 од 18.02.2020. године, у прилог чему говори и да је овај тужени означен у уводу и изреци ожалбене пресуде. Поред тога, и о стварној надлежности (првостепеног суда) за поступање у овој правној ствари је правноснажно одлучено током поступка доношењем решења Врховног касационог суда Р1 127/19 од 27.03.2019. године којим је одлучено да је за поступање у овој парници стварно надлежан Основни суд у Пожаревцу. Ставом другим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставовима трећем, четвртном и петом изреке и усвојен у целости постављени тужбени захтев, с позивом на чланове 28. став 4., 30. став 1. и 72. ставови 2. и 3. Закона о основама својинско правних односа, јер је тужилац доказао да је предметну парцелу купио од лица којем је она враћена у својину у поступку враћања одузетог земљишта по Закону о начину и условима права и враћању земљишта које је прешло у друштвену својину на основу пољопривредног земљишног фонда и конфискацијом због неизвршених обавеза из обавезног откупа пољопривредних производа („Службени гласник РС“ бр. 18/91 ... 42/98) и да је у савесној и мирној државини предметне парцеле дуже од 20 година.

Неосновано се ревизијом указује да је побијана другостепена пресуда заснована на погрешној примени материјалног права.

Према члану 28. став 4. Закона о основама својинско-правних односа, савестан држалац непокретне ствари на коју други има право својине стиче право својине на ту ствар одржајем протеком рока од 20 година. Време потребно за одржај почиње тећи оног дана када је држалац ступио у државину ствари, а завршава се истеком последњег дана времена потребним за одржај (члан 30. став 1. истог закона). Према члану 72. ставови 2. и 3. истог закона, државина је савесна ако држалац не зна или не може знати да ствар коју држи није његова, а савесност државине се претпоставља.

Законом о изменама и допунама Закона о основама својинско-правних односа („Службени лист СРЈ“ бр. 29/96) брисана је одредба члана 29. Закона о основама својинско-правних односа („Службени лист СФРЈ“ бр. 6/80 и 36/90) којом је било прописано да се на ствари у друштвеној својини право својине не може стећи одржајем. Дакле, од ступања на снагу наведених измена закона (04.07.1996. године) на земљишту у друштвеној својини, а касније у државној својини се може стећи право својине одржајем, од када теку рокови прописани чланом 28. наведеног закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је предметну парцелу, у површини од 10767 м², купио од ББ на основу уговора закљученог 01.06.1998. године (оверен код Општинског суда у Пожаревцу дана 01.06.1998. године, под Ов .../...), као лица којем је парцела враћена у својину у поступку реституције одузете имовине правноснажним решењем надлежног органа ИСу. 02-46-93/91 о враћању донетог по Закону о начину и условима права и враћању земљишта које је прешло у друштвену својину на основу пољопривредног земљишног фонда и конфискацијом због неизвршених обавеза из обавезног откупа пољопривредних производа („Службени гласник РС“ бр. 18/91 ... 42/98). Чињеница да ово решење није спроведено у јавној евиденцији СКН - КО ... и да се парцела формално правно и даље у Катастру води на овде тужене није од утицаја на право које је од тренутка доношења овог решења ББ као правни претходник тужиоца, имала на парцели. Осим тога, према утврђеном чињеничном стању, у време када је тужилац парцелу купио од ББ иста је у била у њеној државини (тако што је парцелу обрађивао њен рођак), а тужилац је одмах по куповини парцеле ступио у државину исте.

Код изнетог, и по ставу Врховног суда, тужилац је био у савесној и мирној државини предметне парцеле почев од 01.06.1998. године, када је ступио у државину исте. Савесност државине тужиоца није оспорена изведеним доказима од стране тужених. Чињеница да је уговор који је тужилац закључио са ББ насловљен као уговор о поклону, није од утицаја, јер се ради о привидном уговору који прикрива уговор о купопродаји, који је оверен у суду и производи правно дејство, а испуњен је у целости (тужилац је исплатио купопродајну цену), што је другостепени суд имао у виду приликом доношења одлуке. Из наведеног произилази да је тужилац парцелу држао у уверењу да је власник, јер је исплатио купопродајну цену, ушао у посед предметне парцеле и био је неометан од стране тужених у државини исте. Стога су, при правилном ставу другостепеног суда о постојању потпуне пасивне легитимације на страни тужених, испуњени услови за пружање правне заштите захтеву тужиоца применом члана 28. став 4. Закона о основама својинско-правних односа.

Супротно наводима ревизије, којима се указује да није расправљено када је тужилац ступио у државину предметне парцеле (да ли од дана закључења уговора 01.06.1998. године или од дана наведеног у уговору 01.08.1998. године, односно 2

месеца након убирања летине), токомведеног поступка пред првостепеним судом утврђено је да је тужилац ступио у државину предметну парцеле одмах по закључењу уговора, тако да је до подношења тужбе (28.06.2018. године) несумњиво био у мирној државини исте дуже од 20. година (чланови 28. став 4. и 30. став 1. Закона о основама својинско правних односа), а на којем чињеничном стању је заснована другостепена одлука.

Имајући у виду напред изнето, Врховни суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић